Payamdaily.ir

نخستین روزنامه صبح البرز

پیام آشنا

شماره ۳۰۶۱
دوشنبه / ۱۶ شهریور / ۱۴۰۵
۲۵ / ربیع الاول / ۱۴۴۸
07 / September / 2026

صاحب‌امتیاز: موسسه همگامان اندیشه زمان
مدیرمسئول: محمود حیدری سردبیر: ابافرد حیدری
نشانی: کرج، بلوار تعاون، خیابان فرهنگ، جنب کانون کارشناسان رسمی دادگستری
تلفن: ۳۲۵۳۳۸۲۸-۳۲۵۳۴۳۴۳-۰۲۶۰ دکس: ۳۲۵۳۰۱۰۱
امتیاز در طرح ارزیابی کیفی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی: ۶۷۱۸۰
چاپ: کارگر

غزل ۴۲۲ امروز با حافظ

سپهر، دور خوش اکنون کُند که ماه آمد
جهان به کامِ دل اکنون رسد که شاه رسید
ز قاطعانِ طریق این زمان شوند ایمن
قوافلِ دل و دانش که مَرد راه رسید

غزل

به عیب من چه گشاید زبان طعنه حسود
که با هزار زبان عیب‌جوی خویشتنم

رهی معیری

اوقات شرعی فردا

اذان صبح	طلوع آفتاب	اذان ظهر	غروب آفتاب	اذان مغرب
۰۴:۱۷	۰۵:۴۳	۱۲:۰۴	۱۸:۲۴	۱۸:۴۲

برگه

راز زندگی در ایجاد آرامش در میان هرج و مرج است...

برایان تریسی

گزارش روز

درس خواندن گران شد

پیش از این شهریور که می‌رسید، خرید بخشی از حال‌وهوای آمدن ماه مهر بود و خرید مدرسه اگرچه هزینه داشت، اما برای بسیاری از خانواده‌ها هنوز در محدوده هزینه‌های قابل مدیریت قرار می‌گرفت.

به گزارش پیام آشنا به نقل از روزنامه آگاه، پیش از این شهریور که می‌رسید، خرید نوشت‌افزار فقط یک کار ضروری نبود؛ بخشی از حال‌وهوای آمدن ماه مهر بود. نمایشگاه‌های نوشت‌افزار برپا می‌شدند، خانواده‌ها میان قفسه‌های پر از دفتر و مداد و مدادرنگی می‌گشتند و دفترهای با قیمت‌های پایین‌تر در دسترس بودند. خرید مدرسه اگرچه هزینه داشت، اما برای بسیاری از خانواده‌ها هنوز در محدوده هزینه‌های قابل مدیریت قرار می‌گرفت. آن روزها یک اتفاق دیگر هم کنار خریدهای مدرسه جریان داشت؛ دانش‌آموزی که یا مادر یا پدرش برای خرید دفتر و مداد می‌رفت، گاهی چند قلم هم برای دانش‌آموز دیگری کنار می‌گذاشت. یک دفتر، یک بسته مداد، یک کیف یا حتی میلغی کوچک در صندوق‌های جشن عاطفه‌ها می‌انداختند تا مهر برای کودکی که خانواده‌اش توان خرید نداشت، بی‌دفتر و مداد آغاز نشود. حالا اما مهر از راه رسیده و پیش از آنکه زنگ مدرسه به صدا دربیاید، یک زنگ دیگر برای خانواده‌ها به صدا درآمده است: زنگ حساب‌وکتاب.

یک سبد ساده، چند برابر گران‌تر

در شهریور ۱۴۰۴، برآوردها از هزینه نوشت افزار یک دانش‌آموز ابتدایی، شامل ۱۲ دفتر مشق سیمی ساده، یک بسته مداد مشکی و قرمز و مدادرنگی و مدادشمعی با احتساب کیف، لباس فرم و سایر لوازم، حدود سه میلیون و ۸۵۰ هزار تومان برآورد شده بود. حالا یک سال جلوتر برویم. در قیمت‌های تیر و مرداد ۱۴۰۵ از بازار نوشت‌افزار، دفتر ۱۰۰ برگ سیمی حدود ۱۲۵ تا ۱۴۰ هزار تومان قیمت دارد. در همان بازار، بسته ۱۲ عددی مداد مشکی ۳۰۰ هزار تومان و بسته ۱۲ عددی مداد قرمز ۳۰۰ هزار تومان عرضه شده است. اگر فقط همان ۱۲ دفتر سال گذشته را مینا بگیریم، هزینه آنها در سال گذشته ۳۵۰ هزار تومان بوده؛ اما با قیمت ۱۲۵ هزار تومان برای هر دفتر در امسال، هزینه همین تعداد به حدود یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان می‌رسد. یعنی قیمت این بخش از سبد حدود ۴.۳ برابر شده است. متوسط قیمت مدادرنگی ۱۲ رنگ بین ۴۰۰ هزار تومان تا یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان متغیر است. البته قیمت مدادرنگی بسته به تعداد، نوع بسته‌بندی و برند متفاوت بوده و جزو نوشت افزار گران‌قیمت محسوب می‌شود. علاوه بر این قیمت کیف مدرسه نیز از ۷۰۰ هزار تومان سال گذشته به چهار میلیون تومان رسیده است. قیمت لباس فرم هم متفاوت است و می‌توان به طور متوسط تا سه میلیون تومان برآورد کرد.

این مبالغ در کنار قیمت سایر اقلام مورد نیاز دانش‌آموزان بعضا تا ۱۵ میلیون تومان برآورد می‌شود. یعنی قیمت یک بسته کاربردی لوازم‌التحریر برای یک دانش‌آموز ابتدایی حدود چهار برابر شده است. این عدد البته شاخص رسمی تورم نیست؛ قیمت‌ها بسته به شهر، برند، کیفیت و فروشگاه متفاوتند. اما برای نشان دادن تغییری که خانواده هنگام خرید احساس می‌کند، معنای روشنی دارد: بخشی از سبد ساده مدرسه، دیگر با همان پول سال گذشته قابل خرید نیست.

ایرانی یا خارجی؛ کدام به‌صرفه‌تر است؟

بخش بزرگی از کالاهای اصلی بازار نوشت‌افزار در داخل تولید می‌شود و در شرایطی که قدرت خرید خانوار پایین آمده، محصول ایرانی می‌تواند انتخاب اقتصادی‌تری باشد. اما «ایرانی بودن» لزوما به معنای کیفیت پایین‌تر نیست. بازار داخلی در سال‌های گذشته شاهد حضور برندهایی بوده که در بخش‌هایی از نوشت‌افزار توانسته‌اند کیفیت قابل قبولی ارائه دهند. از سوی دیگر، محصولات خارجی همچنان در بخش‌هایی از بازار حضور دارند؛ به‌خصوص در کالاهای برندمحور، فانتزی و برخی اقلام تخصصی. مسئله اینجاست که واردات، فقط رقیب تولیدکننده ایرانی نیست؛ در عین حال بخشی از زنجیره تولید داخل نیز به واردات وابسته است. افزایش نرخ ارز و دشواری واردات مواد اولیه، می‌تواند حتی قیمت محصول ایرانی را بالا ببرد. بنابراین سوال درست این نیست که «واردات خوب است یا بد؟» سوال این است که در کدام بخش‌ها واردات لازم است و در کدام بخش‌ها می‌تواند تولید داخلی را عقب براند؟

و پاسخ این سوال برای بازار نوشت‌افزار مهم است؛ بازاری که طبق گفته فعالان صنفی، بخش قابل توجهی از نیاز خود را همین حالا از تولید داخل تامین می‌کند. رقابت با کالای خارجی اگر باعث ارتقای کیفیت تولیدکننده ایرانی شود، می‌تواند مفید باشد؛ اما واردات کالاهایی که نمونه یا کیفیت داخلی آن موجود است، در بلندمدت ممکن است سرمایه‌گذاری در تولید را هم کاهش دهد. به عنوان مثال می‌توان به موج واردات نوشت افزار کم‌کیفیت چینی با تصاویر و کاراکترهای ناشناخته و مغایر فرهنگ کشور اشاره کرد که نه تنها کیفیت و کارایی لازم را ندارد بلکه به لحاظ برند و اثرگذاری فرهنگی هم مخرب است. اما همچنان با قیمت‌های پایین در دسترس عموم دانش‌آموزان قرار دارد.

مسئله فقط قیمت نیست؛ مسئله توان انتخاب است

در بازار امروز نوشت‌افزار، کالا کم نیست. قفسه‌ها پرند، برند ایرانی و خارجی کنار هم دیده می‌شوند و حتی برای خانواده‌ای که توان مالی محدودی دارد، گزینه‌های اقتصادی وجود دارد. اما مسئله این است که قدرت خرید از تنوع بازار عقب مانده است. خانواده می‌تواند دفتر ساده بخرد، کیف سال گذشته را دوباره استفاده کند، مدادرنگی ارزان‌تری انتخاب کند یا خرید برخی اقلام را به ماه‌های بعد موکول کند. اما هر کدام از این انتخاب‌ها بخشی از کیفیت و آسودگی آغاز سال تحصیلی را تغییر می‌دهد. مهر، زمانی فصل خرید دفتر و مداد بود؛ حالا به یکی از فصل‌های جدی حساب‌وکتاب خانوار تبدیل شده است.

شاید بتوان تفاوت مهر دیروز و امروز را در یک تصویر خلاصه کرد: کودکی که همراه مادرش برای خرید لوازم مدرسه می‌رفت، در کنار دفترهای خودش، گاهی چیزی هم برای دانش‌آموزی ناشناس می‌خرید. امروز اما ممکن است همان کودک و همان مادر، پیش از رسیدن به صندوق فروشگاه، مجبور شوند حساب کنند که آیا پول خرید همه دفترهای خودشان را دارند یا نه و اینجاست که گرانی نوشت افزار دیگر فقط داستان یک دفتر گران‌تر نیست؛ داستان کوچک شدن توان خانواده برای انتخاب است.

برش

ایران؛ پیشگام حذف اسکناس

پول نقد، سال‌ها نماد قطعی قدرت خرید و استقلال مالی خانوارها بود، اما امروزه به نظر می‌رسد سلطه اسکناس بر جامعه به پایان رسیده و جهان با سرعتی حیرت‌انگیز به سمت پرداخت‌های الکترونیک و دیجیتال در حرکت است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از جام‌جم آنلاین، گزارش تازه «بانک جهانی» نشان می‌دهد جغرافیای پول در جهان به‌شدت دگرگون شده است؛ جایی که کشورهای اسکاندیناوی و ایران، در صدر فهرست پیشگامان حذف پول نقد از چرخه اقتصاد قرار گرفته‌اند و اقتصادهای بزرگ و سنتی‌تر همچنان با مقاومت فرهنگی و ساختاری برای حفظ اسکناس دست‌ونپنجه نرم می‌کنند.

ایران در مسیر پول دیجیتال

یافته‌های این گزارش برای بسیاری شگفت‌انگیز است؛ ایرانی که سال‌ها با تصویری از اقتصاد نقدمحور و بازارهای سنتی شناخته می‌شد، اکنون با سهم ۵درصدی پول نقد در خریدهای حضوری، در ردیف کشورهای پیشرو جهان در حوزه حذف اسکناس ایستاده است. برای درک این چرخش تاریخی کافی است بدانیم این رقم در برابر میانگین جهانی ۱۵درصدی قرار می‌گیرد و شکاف معنادار ایران با میانگین جهانی، نشان از یک تحول زیربوستی و عمیق در الگوی پرداخت روزمره مردم دارد.

این وضعیت، فارغ از ارزیابی مثبت یا منفی، نشان‌دهنده یک واقعیت است: گسترش زیرساخت بانکی، فراگیری پایانه‌های فروش حتی در مغازه‌های کوچک محلی و رواج پرداخت‌های کارت‌به‌کارت در بازارهای سنتی، تورم بالا و ارزش اسمی پایین اسکناس‌ها نیز به‌طور غیرمستقیم، حمل پول نقد را برای خریدهای روزمره کم‌کاربرد و پرمخاطره کرده است.

نروژ و سوئد؛ الگوی جهانی حذف اسکناس

در صدر این فهرست، نروژ با سهم ۴درصدی پول نقد، بی‌رقیب ایستاده است.

سوئد نیز با سهم ۵درصدی، عملا به شهری نمونه از «جامعه بی‌نقد» تبدیل شده؛ جایی که بسیاری از فروشگاه‌ها، بانک‌ها و حتی کلیساها دیگر اسکناس نمی‌پذیرند.

کشورهای اسکاندیناوی با اتکا به زیرساخت دیجیتال قدرتمند و اعتماد عمومی به سیستم بانکی، الگوی جهانی این مسیر محسوب می‌شوند.

مقاومت اروپای غربی و آسیایی در برابر حذف نقد

با این حال، این انقلاب دیجیتال یکدست نیست. بریتانیا با ۹درصد و هلند با ۱۱درصد پول نقد، گرچه کمتر از میانگین جهانی هستند، اما همچنان اسکناس در آنها حضوری قابل توجه دارد. آمریکا با ۱۲درصد، به‌رغم پیشرفته‌ترین فین‌تک‌های جهان، همچنان به دلایل فرهنگی و ساختاری به پول نقد وفادار مانده است. اما نقطه عطف این گزارش، وضعیت اقتصادهای بزرگ آسیایی و اروپایی است: ایتالیا با ۳۱درصد، ژاپن با ۳۴درصد و آلمان با ۳۸درصد، نمونه‌های بارز مقاومت در برابر حذف اسکناس هستند. در آلمان، پول نقد نه‌فقط یک ابزار پرداخت، بلکه امری فرهنگی و نمادی از حریم خصوصی است. ژاپن نیز به‌رغم شهرت فناورانه‌اش، جامعه‌ای سالمند و نقدمحور است که ابزارهای پرداخت دیجیتال را دیرتر می‌پذیرد.

نیجریه و هند؛ تقابل سنت و فناوری

در انتهای این فهرست، اقتصادهای نوظهور و پرجمعیت قرار گرفته‌اند. مکزیک با ۴۱درصد، ترکیبی عجیب از جهش دیجیتال و وابستگی عمیق به پول نقد دارد، اما نیجریه با ۵۵درصد، صدرنشین اقتصادهای نقدمحور جهان بوده؛ کشوری که بخش بزرگی از اقتصاد غیررسمی و مشکلات دسترسی به بانک، اسکناس را به ابزار اصلی معاوضه تبدیل کرده است.

فراتر از آمار؛ پیامدهای یک تحول

ورود به «جامعه بی‌اسکناس»، سکه‌ای دو رو دارد. از یک‌سو شفافیت اقتصادی، کاهش فساد مالی، ارزان‌تر شدن خدمات بانکی و تسهیل سیاست‌گذاری پولی را به همراه دارد و از سوی دیگر، نگرانی‌هایی جدی درباره حریم خصوصی، امنیت سایبری و به حاشیه رفتن گروه‌هایی همچون سالمندان و اقشار کم‌درآمد که به ابزارهای دیجیتال دسترسی ندارند، مطرح است. آنچه مسلم است، حرکت جهانی به سمت پرداخت‌های دیجیتال متوقف‌شدنی نیست و جایگاه ایران در کنار کشورهای پیشرو، ظرفیتی بزرگ برای توسعه فین‌تک و اقتصاد دیجیتال است؛ به شرط آن‌که دولت و بانک مرکزی ضمن تقویت زیرساخت‌های امنیتی و حفاظت از داده‌های شخصی، دغدغه گروه‌های آسیب‌پذیر را نیز در دستور کار قرار دهند. تجربه جهانی نشان می‌دهد آینده اقتصاد، زمانی است که پول، پیش از آن‌که در جیب‌ها بچرخد، در شبکه‌های دیجیتال جریان می‌یابد.

اشاره

چرا ویندوز دائماً به‌روزرسانی می‌شود؟

به‌روزرسانی‌های مداوم ویندوز برای بسیاری از کاربران به بخشی جدایی‌ناپذیر از کار با رایانه تبدیل شده است. اما این آپدیت‌ها تنها برای اضافه شدن قابلیت‌های جدید منتشر نمی‌شوند و نقش مهمی در امنیت و عملکرد سیستم دارند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایتند کاربران ویندوز به‌خوبی با فرایند به‌روزرسانی سیستم‌عامل آشنا هستند. به‌روزرسانی‌های جدید معمولاً هر ماه و گاهی حتی با فاصله زمانی کوتاه‌تر منتشر می‌شوند؛ فرایندی که ماندود بسته‌های به‌روزرسانی، نصب آن‌ها و در بسیاری از موارد راه‌اندازی مجدد رایانه را به دنبال دارد.

بخش زیادی از این فرایند را می‌توان با تنظیم زمان‌بندی مناسب و نصب به‌روزرسانی‌ها در ساعات عدم استفاده از رایانه، به‌صورت خودکار انجام داد. با این حال، انتشار منظم به‌روزرسانی‌ها همچنان ادامه دارد و این پرسش را مطرح می‌کند که چرا ویندوز دائماً به به‌روزرسانی نیاز دارد؛ به‌ویژه با توجه به اینکه قابلیت‌های جدید نیز به‌طور مداوم به سیستم‌عامل اضافه نمی‌شوند. دلایل متعددی برای انتشار به‌روزرسانی‌های ویندوز وجود دارد، اما بخش عمده این فرایند به عملکرد و امنیت سیستم مربوط می‌شود، نه صرفا افزودن قابلیت‌های جدید. گاهی مایکروسافت به‌روزرسانی‌هایی را برای بهبود عملکرد سیستم، افزایش سازگاری با برنامه‌ها و دستگاه‌ها، رفع اشکالات و مشکلات نرم‌افزاری و مهم‌تر از همه، برطرف کردن آسیب‌پذیری‌های امنیتی منتشر می‌کند.

بازی دائمی میان مهاجمان و توسعه‌دهندگان

تهدیدها و آسیب‌پذیری‌های امنیتی به‌طور مداوم شناسایی می‌شوند و توسعه‌دهندگان سیستم‌عامل و مهاجمان سایبری در عمل وارد رقابتی دائمی می‌شوند. زمانی که مهاجمان یک آسیب‌پذیری جدید را کشف کرده و از آن سوءاستفاده می‌کنند، توسعه‌دهندگان برای مقابله با تهدید، وصله‌های امنیتی منتشر می‌کنند.

اینجاست که «سه‌شنبه وصله» یا Patch Tuesday اهمیت پیدا می‌کند؛ برنامه‌ای منظم برای انتشار به‌روزرسانی‌های سیستم و وصله‌های امنیتی مایکروسافت. در نهایت، نادیده گرفتن به‌روزرسانی‌های ویندوز می‌تواند پیامدهای نامطلوبی برای امنیت و عملکرد رایانه داشته باشد.

آسیب‌پذیری‌های امنیتی هر چندوقت یک‌بار کشف می‌شوند؟

واقعیت این است که آسیب‌پذیری‌های امنیتی به‌طور مرتب شناسایی می‌شوند. آژانس امنیت سایبری و امنیت زیرساخت آمریکا (CISA) نیز به‌صورت مستمر هشدارها و بولتن‌هایی درباره آسیب‌پذیری‌های شناخته‌شده‌ای که مورد سوءاستفاده قرار گرفته‌اند منتشر می‌کند؛ موضوعی که به ویندوز محدود نمی‌شود و پلتفرم‌های مختلف را در بر می‌گیرد.

از سوی دیگر، برنامه آسیب‌پذیری‌ها و افشاهای مشترک (CVE)، محلی برای ثبت و گزارش این مشکلات است. مایکروسافت نیز پورتال امنیتی خود را در اختیار مهندسان نرم‌افزار و پژوهشگران قرار داده است تا نقاط ضعف کشف‌شده را مستند کنند. این اطلاعات به توسعه‌دهندگان مایکروسافت کمک می‌کند تا آسیب‌پذیری‌ها را شناسایی کرده و برای رفع آن‌ها اقدام کنند. سپس در دومین سه‌شنبه هر ماه، اصلاحات امنیتی در قالب به‌روزرسانی سیستم و در چارچوب Patch Tuesday منتشر می‌شوند. مایکروسافت اعلام کرده است که به‌روزرسانی‌های امنیتی ویندوز به‌صورت تجمعی ارائه می‌شوند؛ به این معنا که نصب جدیدترین به‌روزرسانی، حتی در صورت نصب نشدن نسخه‌های قبلی، همه اصلاحات امنیتی منتشرشده پیشین را نیز در اختیار کاربر قرار می‌دهد.

همین موضوع اهمیت نصب به‌موقع به‌روزرسانی‌ها و پرهیز از استفاده از نسخه‌های پشتیبانی‌نشده نرم‌افزار را نشان می‌دهد. ویندوز ۱۰ دیگر مانند گذشته ایمن نیست، زیرا مایکروسافت پشتیبانی از به‌روزرسانی‌های مداوم آن را متوقف کرده است. کاربرانی که همچنان از ویندوز ۱۰ استفاده می‌کنند و در برنامه «به‌روزرسانی‌های امنیتی تمدیدشده» (Extended Security Updates یا ESU) ثبت‌نام نکرده‌اند، می‌توانند انجام این کار را در نظر بگیرند.

تکلیف قابلیت‌های جدید و تغییرات غیرامنیتی چیست؟

بر اساس اطلاعات مربوط به چرخه انتشار مایکروسافت، به‌روزرسانی‌های امنیتی به‌صورت ماهانه منتشر می‌شوند و در صورت نیاز، وصله‌های مهم یا نسخه‌های «خارج از برنامه» نیز در دسترس قرار می‌گیرند.

بنابه گزارش BGR، کلایانت‌های ویندوز همچنین سالانه یک به‌روزرسانی ویژگی دریافت می‌کنند که معمولاً در نیمه دوم سال منتشر می‌شود. این به‌روزرسانی می‌تواند شامل قابلیت‌های جدید برای سیستم‌عامل، برنامه‌ها و سرویس‌ها و همچنین تغییرات عمده در نسخه ویندوز باشد.

علاوه بر این، به‌روزرسانی‌های اختیاری و غیرامنیتی نیز ممکن است در بازه‌های زمانی نامشخص منتشر شوند و قابلیت‌ها و بهبودهای جدیدی را در اختیار کاربران قرار دهند.

برای نمونه، به‌روزرسانی پیش‌نمایش ویندوز ۱۱ در فوریه ۲۰۲۶ سه قابلیت جدید، از جمله آزمایش سرعت شبکه مبتنی بر مرورگر، به‌روزرسانی‌های جزئی سیستم و بهبود عملکرد و کاربری «فایل اکسپلورر» را معرفی کرد. با این حال، به‌روزرسانی‌های پیش‌نمایش بخشی از کانال پایدار ویندوز محسوب نمی‌شوند و نسخه رسمی و پایدار قابلیت‌ها معمولاً با فاصله زمانی منتشر می‌شود؛ در این نمونه، حدود ماه مارس ۲۰۲۶.

این روند نشان می‌دهد که مایکروسافت به‌روزرسانی ویندوز را تنها به رفع آسیب‌پذیری‌های امنیتی محدود نکرده و از آن برای بهبود عملکرد، افزایش سازگاری و ارائه قابلیت‌های جدید نیز استفاده می‌کند.